

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2014. évi június hó 18. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

Ítéletet:

A másodfokú bíróság az emberölés büntette miatt **vádlott**ellen indult büntetőügyben a Pécsi Törvényszék 12.B.88/2013/74. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy a szabadságvesztés-büntetést 10 (tíz) évre enyhíti.

A felmerült 1.194.160 (egymillió-százkilencvennégyezer-százhatvan) forint bűnügyi költségből a vádlott 653.013 (hatszázötvenháromezer-tizenhárom) forint bűnügyi költséget köteles megfizetni, 541.147 (ötszáznegyvennégyezer-száznegyvenhét) forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s

A Pécsi Törvényszék 12.B.88/2013/74. számú, 2014. február 28. napján kelt ítéletével vádlottat emberölés büntette miatt 12 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította, rendelkezett a bűnjelekről, és kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A törvényszék ítélete ellen a vádlottfelmentés, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést. A vádlott másodfokú eljárásban meghatalmazott védője elsődlegesen a vádlott felmentésére tett indítványt, míg másodlagosan bizonyítási indítványt előterjesztve helyszíni szemle, illetve bizonyítási kísérlet elrendelését kérte.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a nyilvános ülésen jelen lévő képviselője útján a bűnösségi körülmények kisebb mértékű kiegészítése mellett az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú bíróság a vádlott védőjének büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését megalapozottnak találta, míg a vádlott és védője által felmentés végett bejelentett fellebbezést nem.

A vádlott és védője által bejelentett jogorvoslati kérelmek alapján a fellebbviteli bíróság a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást teljes terjedelmében felülbírált. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok betartása mellett folytatta le a bizonyítási eljárást, a fellelhető bizonyítékokat beszerezte és értékelte, indokolási kötelezettségének is eleget tett. A bizonyítási eljárás eredményeként megállapított tényállás alapvetően hiánytalan, és teljes, azonban annak kismértékű helyesbítése szükséges a másodfokú eljárásban.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára - az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint helyesbíti:

Az elsőfokú ítélet 4. oldalának 2. bekezdésében a törvényszék tévesen tüntette fel az ún. Balkán est időpontját, mert az - helyesen - 2012. augusztus 17. napján voltett, a „...t” elnevezésű szórakozóhelyen.

Teljes egészében mellőzi a fellebbviteli bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásából a 13. oldal utolsó bekezdésétől a 15. oldal első bekezdéséig rögzítetteket. Ehelyütt ugyanis a törvényszék **szakértő1** igazságügyi szakértő nyomozás során készített szakértői véleményének „Vélemény” részét szó szerint bemásolta a tényállásba nem észelve azt, hogy annak ily módon történő bemásolása azon túlmenően, hogy felesleges, nem érthető és ellentétben áll az ítéletekkel szemben megfogalmazott közérthetőség követelményének is.

A tényállás a másodfokú bíróság által eszközölt helyesbítésekkel megalapozottá vált, az a Be.352.§ (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság ténymegállapításainak kellő indokát adta, az ügyben lehetséges bizonyítékokat maradéktalanul értékelte, és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

A törvényszék által megállapított és a másodfokú eljárásban is irányadó tényállás részben a vádlott vallomásán, részben tanúvallomásokon, illetve szakértői véleményeken alapul.

A vádlottbűnössége kapcsán az eljárás különböző szakaszaiban eltérően nyilatkozott, azt azonban soha nem vitatta, hogy ő szúrta le a **sértettet**. Kezdetben elismerte büntetőjogi felelősségét, majd a bizonyítási eljárás előrehaladtával jogos védelmi helyzetre hivatkozott.

A törvényszék a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján helyesen járt el, amikor a vádlott által tett, egymásnak több ízben is ellentmondó vallomások közül azt fogadta

el a tényállás megállapításakor, amelyeket az egyéb bizonyítékok is alátámasztottak.

Lévé, hogy az eljárás során nem volt vitatott, hogy a sértett halálát eredményező szúrás a vádlottól származott, ekként az volt az eldöntendő kérdés, hogy a vádlott javára jogos védelmi helyzet fennállt-e.

A másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával amely szerint a vádlott a sértettel szemben a szúrás megtörténtekor nem volt jogos védelmi helyzetben.

A védőnek e körben tett érvelésére reagálva kiemeli a fellebbviteli bíróság, hogy a vádbeli éjszakán egy alkalommal volt jogos védelmi helyzetben a vádlott, mégpedig akkor, amikor az első nézeteltérés lezajlott közte és a sértett között a ... Clubban. Ekkor ugyanis a sértett jobb karjával átkarolta a vádlott nyakát, fejét pedig leszorította, annak ellenére, hogy a vádlott részéről semmilyen fizikai támadás az irányába nem történt, csupán szóban vitatkoztak egymással. Ezen konfliktust követően már csak az volt megállapítható, hogy a szúrást megelőzően az ittas állapotban lévő vádlott és a szintén ittas sértett mindenért belekötöttek egymásba, folyamatosan „kakaskodtak” egymással, melynek során a vádlott volt az, aki elsőként egy bárszéket ragadott, majd ezt követően a sértett is ugyanilyen bárszéket vett magához.

Következetes és egységes az ítélkezési gyakorlat tekintetben, hogy kölcsönös és egyidejű támadás esetén mindkét fél a jogtalanság talaján áll, és egyikük sem hivatkozhat jogos védelmi helyzetre. Ez a helyzet, ha valaki mást verekedésre hív, és az a kihívást elfogadja. Ilyenkor nem állapítható meg az egyik fél javára a jogos védelem akkor sem, ha a verekedés során a másik fél vele szemben fölénybe kerül (BJD3626., BH 2004/93.).

A törvényszék tehát helyesen állapította meg, hogy a vádlottnem csupán elhárító magatartást tanúsított a kezében tartott bárszékkal, hanem ő is ugyanúgy támadta a sértettet, mint a sértett őt, amelyet a sértett állcsúcsán lévő, a vádlott által okozott sérülés is igazolt. A vádlott és a sértett a közöttük lezajlott „székpárbaj” után sem hagyott fel véglegesen egymás kölcsönös szidalmazásával, ennek az lett a vége, hogy a vádlottelővette a nála lévő kést, és nagy erővel a sértett mellkasának irányába szúrta, amely szúrás a szív üregébe hatolva a sértett halálát okozta.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan foglalt állást a jogos védelmi helyzet fennálltának hiánya vonatkozásában. Lévé, hogy a vádlotta sértettel szemben nem volt jogos védelmi helyzetben, ezért - értelemszerűen - a jogos védelmi helyzet túllépéséről sem lehetett szó.

Következésképpen nem is volt szükség a védő által indítványozott bizonyítási kísérlet, illetve helyszíni szemle másodfokú eljárásban történő lefolytatására, ezért a védő által előterjesztett bizonyítási indítványt a másodfokú bíróság elutasította.

Egyetértett a fellebbviteli bíróság az elsőfokú bírósággal tekintetben is, hogy a vádlott nem méltányolható okból származó erős felindulásban ölte meg a sértettet. Ennek megállapíthatóságát ugyanis a kölcsönös verekedésen túlmenően az is egyértelműen kizárja, hogy a vádlott és a sértett között a kötekedés, civakodás több mint 8 órán át tartott.

Mindezek alapján a törvényszék a fellebbviteli bíróság szerint is helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.

Következésképpen a felmentést célzó fellebbezések nem vezettek eredményre.

A Btk.2.§-ában megfogalmazott jogelvre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a Btk. időbeli hatálya vonatkozásában azt, hogy a cselekményt az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvény rendelkezései alapján kell elbírálni, mivel az tartalmaz kedvezőbb elbírálási lehetőséget a vádlott számára.

Észlelte azonban a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság ítélete eltúlzottan hosszú, szükségtelenül részletes indokolást tartalmaz. E körben különösen arra szükséges utalni, hogy teljesen feleslegesen tartalmazza az ítélet a vádlott által küldött „hazaverem!” tartalmú SMS üzenettel kapcsolatosan a bizonyítékok értékelését, hiszen az elsőfokú bíróság is helyesen ismerte fel, hogy a vádlott ezen üzenetben elküldött kijelentésének nem lehet túlzott jelentőséget tulajdonítani. Ezért a másodfokú bíróság mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletéből a 19. oldal utolsó bekezdésétől a 25. oldal 3. bekezdéséig terjedő részt.

A büntetés kiszabását meghatározó tényezőket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen tárta fel. A másodfokú bíróság az ezt alátámasztó statisztikai adatok hiányában azonban mellőzte a súlyosító körülmények köréből annak rögzítését, hogy „a Pécsi Törvényszék illetékességi területén az élet elleni bűncselekmények száma megszorodott”.

Az elsőfokú bíróság - elfogadva e körben a vádlott védekezését - helyesen ismerte fel, hogy a vádlott szándéka nem irányult célzatosan, egyenesen a sértett életének kioltására, azonban a halálos eredmény bekövetkezésének lehetőségét tudatának át kellett fognia, és aziránt legalább közömbös maradt. Ennek helyes felismerése ellenére elmulasztotta azonban a vádlott javára enyhítő körülményként értékelni a szándékának eshetőleges voltát.

A többnyire helyesen feltárt bűnösségi körülmények alapján a törvényszék eltúlzottan súlyos büntetést szabott ki, ugyanis nem értékelte kellő mértékben a vádlott javára a provokálásában megnyilvánuló, kihívó jellegű sértetti közrehatást.

Kétségtelen tény, hogy a vádlott többszörösen büntetett előéletű, azonban ennek ténye sem indokolja a büntetési tétel középértékét meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabását, ezért a másodfokú bíróság a vádlott büntetését 10 év szabadságvesztésre enyhítette.

Észlelte a fellebbviteli bíróság, hogy szükségtelenül került sor a haemogenetikai szakértői vélemény beszerzésére az eljárás során. Az eljárás kezdeti szakaszától nem volt ugyanis kétséges, hogy a lefoglalt kézen a sértett vére, míg a kés markolatán a vádlott DNS-e volt kimutatható, továbbá az sem volt vitatott, hogy a helyszínen rögzített vérgyanús szennyeződések döntő többsége a sértettől származott.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint jelen ügyben elegendő lett volna a minták rögzítése, és amennyiben az eljárás későbbi szakaszában szakértő kirendelése szükségesnek mutatkozik, lehetőség nyílt volna a haemogenetikai szakértői vélemény beszerzésére.

Ezért a Be.338.§ (2) bekezdésének II. fordulata alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felmerült 1.194.160 forint bűnügyi költségből a vádlott 653.013 forint bűnügyi költséget köteles megfizetni, míg 541.147 forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

A fentiek szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a büntetőjogi jogkövetkezményre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés tekintetében a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

P é c s, 2014. június 18.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr.Halász Etelka s.k. bíró

A Pécsi Törvényszék 12.B.88/2013/74. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.20/2014/8. számú ítéletében írt változtatással a 2014. évi június hó 18. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke